

9. Osoby s druhým nebo dalším zaměstnáním

Sčítání 2001 zjišťovalo u zaměstnaných osob, zda mají kromě svého hlavního zaměstnání, také druhé nebo další zaměstnání a zda toto druhé zaměstnání má charakter sebezaměstnání (samostatně činné osoby).

Tab. 10 Zaměstnané osoby s druhým nebo dalším zaměstnáním k 1. 3. 2001

Věk, vzdělání	Muži			Ženy		
	samost. činní	ostatní	celkem	samost. činné	ostatní	celkem
Úhrnem	108 675	59 584	168 259	46 707	46 673	93 380
z toho ve věku (v %):						
30 – 39	28,7	23,7	27,0	29,2	24,0	26,6
40 – 49	28,6	27,7	28,3	32,8	32,3	32,5
50 +	24,5	30,0	26,4	19,5	24,8	22,1
z toho se vzděláním (v %):						
středním	29,8	35,6	31,8	15,3	24,4	19,9
úplným středním	37,0	32,7	35,5	52,8	47,7	50,3
vysokoškolským	31,3	28,2	30,2	28,4	20,0	24,2

Úhrnem téměř 262 tisíc osob uvedlo, že kromě svého hlavního zaměstnání vykonává i druhé zaměstnání. Zhruba dvě třetiny z tohoto počtu tvořili muži. Většinou se jednalo o osoby ženaté a vdané, žijící v rodinné domácnosti. Zhruba polovina všech osob s druhým zaměstnáním byla osobou v čele úplné nebo neúplné rodiny, přičemž většinou se jednalo o rodiny se závislými dětmi.

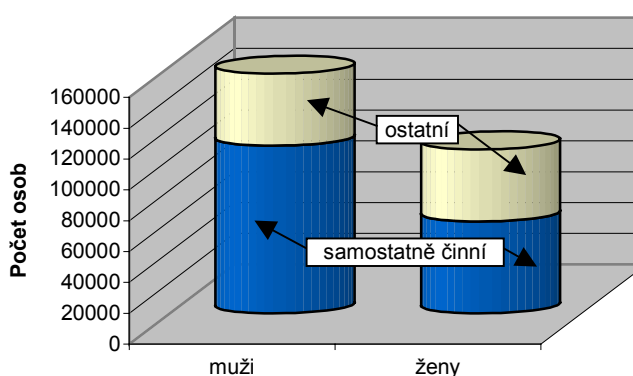
Z celkového počtu zaměstnaných osob představují osoby s druhým nebo dalším zaměstnáním jen 5,5 %. Ze zaměstnaných mužů má druhé zaměstnání každý šestnáctý, ze zaměstnaných žen každá dvacátá třetí žena. Přibližně 60 % všech zaměstnaných osob s druhým zaměstnáním je ve věku 35 - 54 let (z toho nejčetnější u obou pohlaví je věková skupina 45 - 49 let). Zhruba stejné zastoupení mají osoby, které se v rámci druhého zaměstnání „sebezaměstnávají“, tj. uvedly, že druhé zaměstnání vykonávají jako samostatně činní. V tomto případě se ale podíly liší u mužů a žen.

Ve struktuře osob s druhým nebo dalším zaměstnáním podle vzdělání jsou u mužů v podstatě rovnoměrně zastoupeny střední, úplné střední a vysokoškolské vzdělání (v rozmezí 30 - 32 %). U žen výrazně převažuje zastoupení úplného středního vzdělání (41 %), necelá čtvrtina má vzdělání vysokoškolské a pětina vzdělání střední.

Z absolutních údajů o počtu zaměstnaných osob v jednotlivých odvětvích ekonomické činnosti vyplývá, že u mužů volí druhé zaměstnání nejčastěji ti, kteří mají své hlavní zaměstnání v odvětvích průmyslu nebo stavebnictví. U žen jsou to zaměstnankyně školství, průmyslu, zdravotnictví a obchodu.

Zcela jiné pořadí odvětví však vykazuje porovnání relace počtu osob s druhým zaměstnáním k celkovému počtu zaměstnaných osob v konkrétním odvětví ekonomické činnosti hlavního

Graf 11 Zaměstnané osoby s druhým a dalším zaměstnáním k 1. 3. 2001

zaměstnání. Zatímco u žen se uvedená relace pohybuje od minima 2,8 % v průmyslu po maximum 9,4 % v odvětví výzkumu a vývoje, u mužů jsou rozdíly velmi významné a potvrzují známou skutečnost, že hlavním motivem k druhému zaměstnání jsou důvody finanční. V odvětví školství totiž celá pětina ze všech zaměstnaných mužů měla v roce 2001 současně druhé nebo další zaměstnání, v odvětví výzkumu a vývoje téměř 17 % zaměstnaných mužů a ve zdravotnictví 13 %.

Logická návaznost odvětví ekonomické činnosti a tříd zaměstnání vyúsťuje v obdobné závěry při hodnocení údajů o počtu zaměstnaných osob s druhým zaměstnáním podle tříd zaměstnání jejich hlavní činnosti. U mužů i u žen druhé zaměstnání zvolili především techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci, vědečtí a odborní duševní pracovníci. U žen jsou dále významněji zastoupeny provozní pracovníce ve službách a obchodě, u mužů řemeslníci, kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé a opraváři, ale rovněž i zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci.

Pro zajímavost: v roce 1970, kdy byly při sčítání naposledy zjišťovány obdobné údaje, uvedlo 38 652 osob (což představovalo 0,8 % ekonomicky aktivních), že má vedlejší zaměstnání. Z nich byly necelé dvě pětiny žen. Nejčastěji měli vedlejší zaměstnání pracovníci v průmyslu, ve školství, kultuře, osvětě a tělesné výchově a v zemědělství. Stejně pořadí platilo pro muže i ženy.